TINA DANSATOAREA

CRISTIAN TEODORESCU

Uneori, Frandl îşi aminteşte de ciudăţeniile petrecute cu treizeci de ani şi mai bine în urmă.

Nu i s-a întîmplat niciodată, pe vremea aceea, să se roage la vreun calculator. Nu pentru că n-ar fi avut bani să plătească taxa vreunui Preot sau că nu s-ar fi priceput să-şi compileze dorinţele. În ultimul timp apăruseră automate de rugăciune pe stradă, la tot pasul, băgai un ban şi puteai să te spovedeşti sau să te rogi fără să fie necesar să exprimi ce aveai de spus într-un limbaj rigid, cu norme fixe, cum trebuia să procedezi la un Calculator. În primul rînd, Frandl se îndoia că aceste dorinţe ar ajunge în vreun fel sau altul la Marele Computer Al Oraşului. Mai bănuia el şi că automatele de rugăciune erau de fapt nişte cutii goale, însă, oricum, dacă ar fi crezut cît de cît în vreun Dumnezeu al Calculatoarelor, ar fi avut oricînd la dispoziţie Computerul Oficiului De Siguranţă, al cărui Preot îi fusese pe vremuri subaltern şi care putea să aranjeze astfel încît să-i fie îndeplinită orice dorinţă. Dar Frandl pur şi simplu nu avea ce să-şi dorească.

1.

Undeva, în munţi, tot cam pe atunci, un oarecare Ult deschisese un cabaret. Frandl văzuse prospectele înfăţişînd staţiunea respectivă şi trăsese concluzia că acesta era, de fapt, singurul punct de interes al acelui loc. Nu se gîndise niciodată că va ajunge şi el acolo. Niciodată pînă cînd Paul, un prieten de-al lui, n-a insistat aproape disperat să meargă ÎMPREUNĂ, ei doi, în mica staţiune. De ce trebuia neapărat să vină şi el, Frandl n-a putut înţelege niciodată. În concluzie, şi-au luat concediu în luna aprilie pentru că numai atunci au mai găsit locuri şi, pe o ploaie ca pe vremea bombelor cu hidrogen, s-au suit în tren. Pe vremea aceea încă se mai circula cu trenul.

Nici nu ajunseseră bine, că Paul l-a înşfăcat de-o aripă şi l-a tîrît pînă la cabaret. Protestelor lui Frandl, Paul le răspundea într-un singur fel: „Să prindem locuri! Să prindem locuri!”

„Eşti nebun. Ce-o fi atît de interesant aici?”, a-ntrebat Frandl.

„O s-o vezi. O s-o cunoşti.”

„Pe cine?”

„Cum, pe cine? Pe Tina. N-ai auzit de Tina?”

Tina era una dintre dansatoarele aproape dezbrăcate care evoluau pe scena cabaretului. N-au mai găsit locuri decît în spate şi toată seara Paul a stat în picioare, întinzîndu-şi gîtul, înălţîndu-se pe vîrfuri, căznindu-se să vadă. „Spune, nu-i nemaipomenită?”. Întreba din cinci în cinci minute „Da”, aproba Frandl aşezat cu spatele, privind reflexele luminilor de pe scenă în paharul lui. S-a uitat şi la mesele vecine şi i-a văzut pe toţi, dar absolut pe toţi în postura lui Paul, unii ridicaţi în picioare, toţi sorbind apariţia Tinei, dansatoarea. Frandl a aruncat o singură privire scenei. Celelalte dansatoare erau urîţele, nişte femei ca toate femeile, unele prea grase, altele prea slabe, un umăr mai sus şi unul mai jos şi toate aveau ochii rotunzi şi foarte mari, prea depărtaţi, urechile lunguieţe şi buza de jos răsfrîntă peste cea de sus, figură specifică de broască a femeilor. Iar Tina... Tina semăna cu actriţele din filmele care supravieţuiseră războiului. Singura femeie frumoasă pe care i-a fost dat s-o vadă în ultimii treizeci de ani. Aşa arătau PE VREMURI toate femeile, i-a venit în minte lui Frandl, apoi şi-a impus să se gîndească la altceva.

La toate mesele vecine se afla cel puţin un buchet de flori. „Ascultă, l-a-ntrebat pe Paul, nu vrei să-i duci nişte flori Tinei?” „Ha?” „Nişte flori. La sfîrşit să-i duci Tinei. Poate reuşeşti să intri în vorbă cu ea.” „Da, da, bună idee. Nu vrei tu să...”, s-a scotocit prin buzunare, dar Frandl i-a întrerupt gesturile. „Degeaba. La ora asta, unde găseşti de cumpărat flori. Lasă că-ţi fac eu rost „Şi-a dat o raită pe la mesele vecine subtilizînd din fiecare buchet cîte o floare sau două. Nimeni nu l-a băgat în seamă. Paul s-a uitat cam două secunde la flori, apoi s-a întors spre scenă. Frandl şi-a adus aminte de o sală tot cam ca asta, plină cu soldaţi care răcneau la unison nişte cîntece idioate, cu privirile la fel de fixe ca ale oamenilor de aici şi povestind apoi ce cîntece frumoase ştiau, şi-a amintit de ordinele locotenentului care-i trimiteau la moarte şi pe care le executau toţi fără să crîcnească. Toţi, în afară de el. Şi Frandl tot fără să vrea, şi-a amintit de grenada pe care a aruncat-o sub maşina închisă mereu şi al cărei rost nu-l ştia decît locotenentul, apoi a plecat în spatele liniei, a dezertat, cum se spunea şi după aceea.

Cînd a venit pauza, luminile s-au aprins şi toţi ca unul s-au prăbuşit rupţi. Paul s-a aşezat la masa şi a băut mecanic, cu înghiţituri mici, din

paharul neatins. Frandl îl privea dispreţuitor, dar Paul părea să nu-l vadă. Într-un tîrziu a oftat de două ori şi a şoptit:

„Nu mai pot. Trebuie să vorbesc cu ea.”

„Calmează-te, a spus Frandl. Nu-i de nasul tău.”

„Ce vrei să spui?”

„Au fost sute, poate mii înaintea ta...”

„Şi ce dacă?”

„Eşti prost. Nu vezi şi cît e de înaltă?”

N-a mai spus nimic. În scurt timp, luminile s-au stins, muzica a reînceput şi Tina a apărut de această dată singură, pe scenă, şi a început să cînte. Oamenii au trecut brusc dintr-o stare în cealaltă. Frandl n-a mai putut suporta şi a ieşit afară. S-a întors după ce muzica a încetat şi a asistat la ofertele de flori, bărbaţi solizi, siguri de ei în viaţa obişnuită, se întorceau sfioşi, zîmbind, strîmb, ce mascaradă, şi-a spus el, apoi l-a văzut pe Paul cu florile în mînă, tremurînd. „Hai, odată!”, l-a îndemnat el. „Nu pot”, a mormăit Paul. Tina se pregătea să se retragă, Frandl l-a cărat pe amicul lui pînă în faţa scenei, dar văzînd că acesta stătea s-o şteargă, l-a împins, a luat florile şi i-a vorbit Tinei: „Doamnă... ăăă... primiţi florile astea ca pe... hm!... un semn de recunoştinţă pentru că ne-aţi încîntat astă-seară...” Şi-a înăbuşit o rîgîială. Întotdeauna amintirile neplăcute îi provocau rău de la stomac.

Tina a luat florile, a inspirat parfumul lor sintetic, apoi le-a mulţumit şi i-a sărutat pe amîndoi. Amicul Paul a fost cît pe ce să leşine. Primele cuvinte pe care le-a putut articula au fost: „Ai văzut? Nu e chiar atît de înaltă.” Oricum, era mai înaltă decît el.

La sfîrşit, Paul s-a amestecat în mulţimea care o aştepta pe Tina la uşa din dos şi nu s-a mai lăsat dus. Frandl l-a abandonat şi s-a îndreptat singur spre hotel. Un tip gras şi cu părul complet albit l-a acostat „Ce proşti!”

„Care proşti?”, a-ntrebat Frandl.

„Ăştia care-o aşteaptă pe Tina. Toţi sînt morţi după ea.”

„Aşa e”, a aprobat el.

„Eu sînt îndrăgostit de mai mult de zece ani”. Omul scăzu în ochii lui Frandl. „Numai că-mi dau seama c-aş aştepta-o de pomană. Niciodată nu iese pe aici. Unii o aşteaptă pînă dimineaţa.”

„Dar pe unde o fi ieşind?”

„Cred că există vreo ieşire secretă.”

„Ascultă. Nu crezi că Tina-i concubina lui nenea Ult ăsta?”

„Nu, nu cred, a spus celălalt grăbit. De ce nu apare niciodată cu moş Ult

în lume? O femeie ca ea n-ar putea fi ţinută de nimeni închisă. Ori, niciodată n-a văzut-o cineva altfel decît acolo. S-au răspîndit tot felul de legende. De pildă...”

Frandl n-avea chef să asculte aşa ceva.

„Mai bine mi-ai spune ce să fac ca să-l vindec pe un amic de al meu de boala asta.”

„Boala asta nu se vindecă, i-a răspuns. Uite, mie nu mi-a trecut nici în zece ani. Am plecat de acasă, m-am stabilit aici şi am elaborat sute de planuri uneori numai pentru o singură întrevedere cu ea. Ceea ce, însă, nu mi-a reuşit niciodată. Mai de mult, am luat cu asalt, împreună cu vreo douăzeci de prieteni, coşmelia lui moş Ult şi tot n-am reuşit să intrăm. I-am dus flori în fiecare seară şi nu m a sărutat niciodată, aşa cum te-a sărutat pe dumneata de prima oară.”

Omul n-a mai spus nimic, iar Frandl s-a îndepărtat. Asta-i lipsea, să creeze invidii printre localnici. Dar nu s-a putut împiedica să se gîndească la Tina ca la cea mai frumoasă femeie pe care o văzuse vreodată şi cît de mult i-ar fi plăcut ca această cea mai frumoasă femeie să fie a lui.

Dar de legende tot n-a fost scutit, pentru că amicul i le-a spus pe toate cînd s-a întors dimineaţa răvăşit, însă trezit întrucîtva la realitate. Cam jumătate din bărbaţii care aşteptau în jurul cabaretului făceau aceasta de multă vreme, seara de seară, pentru că aveau credinţa nestrămutată că în curînd, CÎT DE CURÎND, Tina va ieşi, şi primul bărbat pe care şi-l va alege va fi cel care va rămîne cu ea tot restul vieţii. Iar cealaltă jumătate erau turişti care o aşteptau un sejur de cincisprezece zile şi apoi unii rămîneau în continuare, iar alţii se resemnau şi se-ntorceau acasă, la nevestele şi logodnicele lor cu figură de broască.

2.

Seara următoare, Paul a cumpărat un buchet mai mare de flori. Părea, cel puţin la început, mult mai stăpîn pe sine, dar şi mult mai încăpăţînat. Însă, cînd a fost momentul, a păţit ca toţi ceilalţi, puterile l-au părăsit, i-a dat Tinei florile pradă unei terori inexplicabile, incapabil să scoată vreun cuvînt şi abia aşteptînd să fugă. Frandl l-a reţinut şi i-a vorbit Tinei: „Doamnă... ne acordaţi cîteva minute, să discutăm, ceva?’ „Sigur că da”, a răspuns ea şi le-a făcut semn s-o urmeze. Cum au trecut într-un fel de chicinetă minusculă, Paul a leşinat. Descurcă-se cum o putea, şi-a spus Frandl,

urmînd-o pe Tina. A privit-o mai de aproape. Tot corpul ei era format dintr-o înlănţuire de muşchi ce abia-şi etalau desenul sub pielea fină. O figură bine proporţionată, ochii calzi, părul des şi puţin roşcat. O femeie perfectă. Dac-ar fi construit el o femeie, exact aşa ar fi făcut-o. Ajuns în faţa cabinei ei, n-a apucat să scoată două vorbe că în capul coridorului a apărut moş Ult. Un tip mititel, pînă la umărul Tinei, cu părul alb tuns perie, îmbrăcat într-o salopetă cam pătată. Cum l-a văzut pe Frandl, a rămas blocat, apoi a dat înapoi. Şi atunci Frandl a alergat după el, părăsind-o în cel mai nepoliticos mod pe Tina, care a intrat în cabină.

„Moş Ult? a spus, recunoscîndu-l la lumina becurilor. Daţi-mi voie să mă prezint. Joseph Frandl, cunoscut pe tot frontul ca şi... ca şi ştii dumneata unde, sub numele de Chiorul, deşi n-am avut niciodată probleme cu ochii. Stai. Nu mă întrerupe. Iar dumneata eşti moş Ult, alias Krantz Jacobbies, cea mai mare lichea din lume."

„Şi ce ai fi vrut să fac? Prima datorie pe care-o ai este faţă de tine şi anume aceea să te păstrezi în viaţă."

„Punct. Ha, ha, ai cîştigat, moş Ult!", a rîs Frandl cam forţat.

„Fiecare a cîştigat, în felul său, a spus Ult. Şi nu văd de ce-ar trebui să-mi porţi pică. M-am retras destul de elegant, fără să te bag prea mult în rahat. Nu uita că ÎMPREUNĂ am ras Colonia Sirius 2 A şi tot împreună am pus la punct bomba cu antiprotoni."

„Dar ai fi putut să mă previi. Noroc că te-am mirosit, încît mi-am aranjat o sinucidere clasa-ntîi. Şi cînd m-am sculat din groapă, savantul eminent Doctor Cavaler Krantz Jacobbies dispăruse..."

„Ştiam c-ai să te descurci. Crezi că atunci cînd ai intrat asistent la Laboratoarele Federale de Război n-am ştiut lunga şi complicata ta istorie, cum ai luptat, şi-ai dezertat de pe toate fronturile, cînd se împuţea treaba, începînd cu batalioanele speciale de infanterie unde speranţa de viaţă era de cinci zile jumate, şi sfîrşind cu navele circumterestre de şoc?"

„Dar puteam să plătesc şi pentru tine, şacal bătrîn. Pe vremea cînd eram un soldat oarecare în batalioanele speciale, tu redescopereai Bomba Atomică pe care alţii mai deştepţi o uitaseră şi-i distruseseră planurile. Ştiu, era singura armă eficientă în spaţiu, poate în afară de bomba cu pozitroni pe care tot tu ai scos-o. Idiot trist ce eşti! Îţi dai seama că eram cît pe ce să fiu jugănit într-o piaţă publică?"

„Dar ai scăpat. Aminteşte-ţi că eu te am făcut Doctor şi Cavaler şi că numai aşa ai putut să supravieţuieşti. Să nu ne mai certăm."

„Bine, bătrîne. Şi să nu mai aud de porcăriile pe care le-am făcut împre-

ună. Mi se întorc maţele pe dos. Am devenit foarte sensibil.” Moş Ult a rîs şi l-a condus într-o cameră.

„Cu ce treabă pe-aici?”

„Am venit... am venit s-o văd pe Tina, dansatoarea.”

„Pe Tina? Hahaha!”, a rîs Ult. „Te pomeneşti c-oi fi şi tu îndrăgostit...”

„Nuu!”, a sărit Frandl. „Am văzut... ţi-am văzut microundele şi infrasunetele la lucru, exact ca-n armată. Dar ştii bine că există pe lumea asta un om care n-are nici pe dracu’ atunci cînd îi bombardezi ţeasta.”

„Ştiam. Dar nu puteam prevedea c-ai să vii vreodată aici. Să-ţi spun sincer, te-am crezut mort.” Ult a scos o sticlă şi două pahare. „Noroc!”

„Şi pe Tina asta de unde ai adus-o?”

„Tina?”A zîmbit cumva amar. „În primii ani după ce-am fugit, m-a adăpostit o ţărancă. Locuia în creierii munţilor. Bărba-su murise – ce ironie – la prima explozie în luptă a bombei cu pozitroni. Era o femeie ca pe vremuri, neiradiată. Păcat că nu mi-a făcut nici un copil. A murit sub o avalanşă, în timp ce zăceam în delirium tremens, într-o iarnă ca pe vremea bombelor cu bioxid de carbon. Şi acum să te întreb ceva. Hm! Ult a tuşit încurcat. Tu te rogi vreunui Calculator?”

„Eşti ţicnit. Bineînţeles că nu.”

„Atunci pot să-ţi spun. Tina, adică biluţa ei, este, în fapt, un calculator analogic. Mi-au trebuit mai mulţi ani ca să-l pun la punct şi, cînd am reuşit, a fost ceva fără precedent. Aparatul gîndea exact ca un om.”

„Stai puţin. Există vreo deosebire între un calculator analogic şi unul obişnuit?”

„Sigur că da. Un calculator analogic, în loc să proceseze banalele secvenţe de impulsuri, fiecare reprezentînd un bit de informaţie, face să circule semnale modulate, de frecvenţe diferite care pot varia de la un moment la altul, informaţii infinit mai complexe. Uite, să-ţi dau un exemplu. Circuitele de plăcere sînt nişte sisteme oscilante, cu diferite curbe de rezonanţă. Amplitudinea semnalului răspuns depinde atît de amplitudinea semnalului excitant, cît şi de frecvenţe, lărgimea benzii, şi aşa mai departe...”

„Auzi, mai bine las-o baltă. Am capul cam greu.”

„Bine. Să-ţi povestesc atunci în continuare. După ce m-am trezit, am luat lopata şi am dezgropat-o, am adus-o acasă, am bocit-o, i-am tăiat tărtăcuţa şi i-am băgat în locul creierului calculatorul meu. Şi aşa s-a născut Tina. Să nu crezi că a fost atît de simplu. A trebuit să-i golesc şi măduva spinării, în timp ce restul corpului îl păstram la minus treizeci de

grade ca să nu capete miros. Deci toată treaba am făcut-o afară, în vifor. Am lucrat pînă la venirea primăverii în micul laborator pe care mi-l încropisem în aer liber, devalizînd un cabinet de chirurgie de pe undeva din apropiere. Oricum, n-aveam ce pierde. Şi chestia s-a prins! Bine, am mai înzestrat-o şi cu tot felul de proprietăţi remarcabile, i-am îmbunătăţit structura musculară şi organele interne, am făcut-o de o mie de ori mai solidă decît era înainte, astfel încît în treizeci de ani n-a avut probleme cu sănătatea."

„De-ar şti lumea...", a spus Frandl.

„Lumea ştie." Ult a examinat atent expresia feţei lui şi a adăugat. „Hm. Tot nu te-ai obişnuit. Ştii că, după război, puţinele calculatoare care au rămas au început să constituie nişte zeităţi. Puteau să facă multe lucruri care erau inaccesibile oamenilor, au ajuns să dirijeze şi să planifice în întregime existenţa fiinţelor umane. Programatorilor şi ciberneticienilor le convenea şi încetul cu încetul au început să aibă ifose de Mari Preoţi..."

„Ştiu asta."

„Pentru ei, pentru ceilalţi, un calculator nu este ceea ce reprezintă pentru tine şi pentru mine, adică o maşinărie. Pentru ei este simbolul suprem al Inteligenţei şi al Divinităţii. Şi de ce nu, de unde ştim dacă bunul nostru Dumnezeu, cu barba lui nu era un computer – asta în cazul în care a existat. Religia asta a dispărut în timpul războiului, cînd strategia şi deciziile de luptă erau elaborate de cîte un calculator. Iar acum a luat amploare..."

„Bineînţeles, a spus Frandl plictisit, din moment ce uzinele de calculatoare au fost distruse, iar în ceea ce priveşte oamenii care ştiau ce se găseşte într-un calculator, majoritatea au murit, iar alţii ca tine – au trebuit să fugă. Poate că tu nu ştii, dar au apărut în ultima vreme o sumedenie de cărţi a căror idee de bază este că Divinitatea, Duhul este informaţia, cuprinsă în fiecare părticică a materiei. Aşa că marii preoţi şi-au argumentat foarte bine religia."

„Teoretic, ştii foarte bine astea. Dar Tina, pentru tine, poate să nu reprezinte decît un robot, dar pentru ceilalţi e o zeiţă, un fel de superfemeie, veşnic tînără şi aşa mai departe. Nu trebuie să te miri. Tu ai stat în bioviac zi de zi, cît a durat ultima fază a războiului. Pe cînd, pentru ceilalţi, instinctul lor de specie s-a pierdut încă de pe vremea bombelor cu fisiune. Oricare dintre ei ar fi fericit să fie Cel Ales, să se împerecheze cu Tina. Pe mine poţi să mă faci moşneag pervers. Dar pe ei toţi nu-i poţi acuza de perversitate."

„Pentru că tot veni vorba. Tina ţi-a fost amantă?"

„Iniţial, pentru asta am creat-o. Dar n-am putut, nici eu, să-mi încalc condiţia de om, deşi procesele care au loc în capul ei nu se deosebesc prea mult de cele din scumpul meu creier. Dragostea cu ea îmi provoca scîrbă, deşi aranjasem totul astfel încît să mă iubească mai mult decît orice pe lume. Pînă la urmă am renunţat. Dar, să schimb puţin subiectul. Bioviacul pe care l-am construit atunci mai funcţionează?"

„Da, a spus Frandl. Mai funcţionează."

„Se vede, a spus moş Ult. Cine se uită la tine nu-ţi dă nici patruzeci de ani."

„Planurile s-au distrus cînd ai dat foc la clădire."

„Păcat. A fost poate singura invenţie «bună» a noastră. Singura care ar fi putut folosi oamenilor."

„Nu mai vorbi aşa. Mă indispui."

„Ai mustrări de conştiinţă? He, he! Chiar! De ce nu mai lucrezi la ideea asta? Ai putea redescoperi totul. Dar păstrezi bioviacul pentru tine. Eşti o lichea, aşa cum te am ştiut dintotdeauna."

Frandl l-a privit zîmbind cu fălcile strînse. „Uite ce e, a spus, n-are nici un sens să prelungesc viaţa unor tembeli şi a unor femei cu figuri de broască. Şi, cu asta, am încheiat."

Cînd s-a întors la hotel, Paul stătea gînditor şi-a povestit ce aflase, că Tina era de fapt un Computer, îi spusese unul care se-nvîrtea în jurul cabaretului de mai mulţi ani de zile, şi Paul a mai spus că s-a gîndit bine şi i-a dat dreptate, Tina nu era de nasul unui om oarecare. Frandl a încercat să-i ridice moralul pînă cînd l-a enervat cu chestii de genul: „viaţa mea nu mai are nici un sens de-acum încolo", drept care a ieşit singur să se plimbe. S-a întîlnit cu tipul burtos cu părul alb, cunoştinţa din noaptea precedentă, care dădea ocol, de la distanţa, cabaretului.

„Am văzut că aţi intrat în culise, a zis acesta. Aţi vorbit cu Tina. Nu-mi puteţi aranja şi mie o întîlnire cu ea?"

„Depinde. Cît oferi?" „Oricît." I-a văzut strălucirea ochilor. „Am 70% din acţiunile celei mai mari fabrici de nasturi de pe continent."

„Dragul meu, ştii bine că Tina nu este un om ca noi doi. Este un Ordinator, şi nu unul oarecare, ci unul analogic."

„O sută de mii?..." a rostit încet burtosul.

„S-a făcut."

S-au despărţit.

3.

În seara următoare, la sfîrşit, Joseph Frandl a intrat în culise, l-a găsit pe moş Ult şi i-a expus problema în două vorbe: „E un tip, se pare, putred de bogat. Fabrică – sau fabrica – nasturi. I-o plasăm pe Tina în schimbul averii lui, care ne-ar permite să experimentăm şi să construim sute şi mii de Tine. Nu-i obligatoriu ca învelişul lor să fie organic, înţelegi ce vreau să spun. Banii pe care îi vom încasa vor creşte în progresie geometrică. În scurt timp vom deţine cea mai colosală avere care-a existat vreodată. Tinele cibernetice vor avea controlul absolut asupra partenerilor lor, iar pe ele le vom controla noi."

Au intrat într-o încăpere pe uşa căreia scria „Laborator". Moş Ult a aprins lumina şi i-a arătat lui Frandl o schemă: „Să-ţi explic cam ce e în creierul ăsta al Tinei. Funcţionarea lui se bazează pe două materiale cu proprietăţi deosebite, pe care le-am descoperit prin zonă, create în urma vreunei transmutaţii sau a acţiunii bombelor chimice. Vezi, blocul central de memorie este un monocristal dintr-un izotop foarte rar al zirconiului combinat în oxizi şi cu diferite elemente interstiţiale. Un nucleu, excitat cu un neutron, se transformă emiţînd o cuantă, un proton şi doi neutroni. Protonul este absorbit într-o soluţie bazică, iar neutronii pot să excite în continuare alte nuclee, dar pot fi împrăştiaţi şi de nucleele de oxigen, după cum sînt orientate acestea. Iar orientarea se asigură printr-o zonă de curent slab.

„Înseamnă că drăcia e radioactivă."

„Este. Puţin. Moş Ult a rînjit. Ţie teamă? Oricum, nivelul în apropierea ei este cam de o sută de ori mai slab decît nivelul de fond în timpul războiului. Să continuăm. În blocul de zirconiu se află înglobate microcircuitele-receptor ale variabilelor analogice. Rezultă o unitate între memorie şi gîndirea propriu-zisă mai mare chiar decît în creierele noastre. Şi nucleele care trec dintr-o stare în alta emit raze gamma, care sînt captate pe pereţii interiori ai craniului şi transformate în curenţii purtători ai modulaţiilor analogice. Înţelegi? Deci, calculatorul funcţionează fără nici o sursă de energie."

„Înţeleg. Dar după ce toată memoria va fi ocupată..."

„Atunci se va produce analogul morţii. Dar poţi să faci un calcul. Fiecare atom de zirconiu poate înmagazina un bit de informaţie. Prin creierul ei trec în fiecare secundă cam zece milioane de biţi. Rezultă o funcţionare de cîteva sute de ani. Bun. A doua substanţă pe care am descoperit-o

înconjoară analogul măduvei spinării, ca un tub, şi transformă semnalele electrice slabe în impulsuri nervoase şi invers. Deci, n-am avut nevoie să suturez fiecare nerv, pentru că a aderat singur. A trebuit numai să dirijez curenţii spaţiali, astfel încît fiecare semnal să ajungă în zona unde trebuie."

„Atunci mîine ţi-l aduc pe fabricantul de nasturi, să discuţi cu el", a spus Frandl după un moment de tăcere. „Mai e o chestie: poţi s-o faci pe Tina să se îndrăgostească de el? Vezi că nu-i tocmai un tip fatal".

„Nici o problemă."

Frandl a plecat să-l găsească pe omul cu nasturii şi i-a dat întîlnire a doua zi. „Dar trebuie să-ţi faci rost de o cască de motociclist şi să-ţi astupi bine urechile cu vată. Nu-mi bat joc de tine. Dar altfel nu intri în cabaret. E clar?" Apoi a urcat în cameră şi Paul a făcut o criză de nervi pentru că n-a vrut să-i spună ce-a făcut în culise. Era înnebunit numai la gîndul că Frandl ar fi stat tot acest timp cu Tina. Şi toată ziua următoare nu şi-au spus nici un cuvînt. Iar seara Frandl l-a înşfăcat pe fabricant, fără să se mai ocupe de Paul şi de durerile lui, şi l-a dus în culise, i-a scos casca şi vata din urechi şi l-a împins spre Tina. Şi decît el era mai înaltă. Apoi a intrat în laboratorul lui Ult şi l-a văzut pe nasturist pe ecranele moşului, secvenţă după secvenţă, din unghiuri şi în poziţii diferite, într-un colţ al ecranului se perindau cifre pe care Ult le nota cu grijă. „Circuitele afective, a spus el, sînt cel mai uşor de modificat. E suficient să schimb puţin constanta dielectrică sau paramagnetică într-o zonă, ca să variez cum vreau armonicele de rezonanţă ale mediului. În structura cristalului, interstiţial, se află dipoli pe care-i pot orienta foarte precis, cu un cîmp magnetic exterior. Deci mi-e foarte uşor s-o fac pe Tina să creadă că ăsta-i bărbatul ideal."

Cînd Joseph Frandl s-a întors la hotel, numărînd banii pe care-i primise, era lume multă adunată în faţă. „Ce s-a-ntîmplat?" „Încă unul care s-a sinucis din cauza Tinei", i s-a răspuns. Şi, reuşind să pătrundă, a desluşit cadavrul lui Paul. Era făcut zob.

4.

În seara următoare, Frandl a intrat în culise cu fabricantul de nasturi. Au bătut la uşa Tinei.

„Intră", s-a auzit vocea ei.

„Doamnă, ne-am permis să vă deranjăm şi-n seara asta, şi numai pentru că..." a început Frandl.

„Dar nu mă deranjaţi deloc. Oricum, mi-e urît singură.” A zîmbit. „Dacă vreţi, putem, după ce pleacă toată lumea, să mergem să bem ceva. Nici nu ştiţi în ce hal mă plictisesc seara aici.”

S-a aşternut o tăcere jenantă. Joseph aştepta să spună nasturistul ceva, dar acesta era incapabil să scoată vreun sunet, deschidea şi închidea gura, înghiţea în sec. Frandl a pretextat că avea o treabă cu moş Ult, a ieşit pe hol şi şi-a aprins o ţigară. Imediat după el a ieşit şi fabricantul. „Ce se întîmplă? a întrebat speriat. De ce m-ai lăsat singur?” „Uite ce e, amice, ţi s-a oferit cel mai mare noroc pe care l-a avut vreodată un muritor şi nu profiţi deloc de el. Marş înapoi!” L-a atins în bătaie de joc cu piciorul în fund şi l-a împins în cameră.

Termina ţigara cînd uşa s-a deschis din nou şi a ieşit, zîmbind, Tina. „Puteai fuma şi înăuntru”, a spus. „Nu trebuia să ne lipseşti de prezenţa dumitale. Prietenul... nu este prea vorbăreţ.”

„Doamnă, eu...”

„Te rog, nu-mi mai spune doamnă. Spune-mi Tina. Ce zici, mergem jos?”

S-au aşezat la o masă în sala pustie. Tina a dat drumul unui magnetofon. După ce şi-au terminat paharele, l-a înghiontit pe fabricantul de nasturi să o invite la dans. Dansul următor chiar ea l-a invitat pe Joseph. Au continuat să danseze, ea se lipea de Joseph din ce în ce mai fascinant, încît el şi-a pierdut stăpînirea de sine şi imaginea ei a estompat imaginea milioanelor foşnind prin faţa lui. Nu-i vina mea că fabricantu-i atît de bleg, s-a gîndit el. S-au aşezat din nou la masă şi discuţia a continuat între ei doi, fără nici o participare din partea lui. Au dansat încă o dată, la insistenţele Tinei, care, îmbrăţişîndu-l, a început să-i şoptească tot felul de vorbe tandre, iar cînd dansul s-a terminat, fabricantul plecase.

Au rămas ei doi, Tina l-a strîns tare în braţe şi l-a sărutat. După aceea, Frandl s-a întors şi-a văzut că Ult se uita la ei. „Vino puţin, a spus acesta. Vreau să-ţi arăt ceva.”

„În regulă, moşule. Şi eu am să discut ceva cu tine.” L-a urmat, dar Ult nu s-a îndreptat spre „Laborator”, ci spre altă cameră.

„Ce ai făcut, idiotule, a început Joseph. Robotul tău ordinar e-ndrăgostit de mine!”

„Am greşit. Zău, n-am făcut-o intenţionat.” Apoi a început să rîdă cu hohote. „Ar trebui să fii fericit. Mii de oameni te vor invidia.”

„Nici nu m-aş fi aşteptat la altceva din partea ta. Ţin minte şi acum prima explozie a bombei anti-protonice, unde rezultatul greşelilor tale a

fost...”

„E, să nu exagerăm, a spus Ult zîmbind ciudat. Acum am greşit numai cîteva zecimi de picofarad.”

„Suficient ca să faci javra să...”

S-a oprit. În pragul uşii se afla, nu ştiau de cît timp, Tina.

„Ce cauţi aici? a luat-o la rost moş Ult. Du-te şi culcă-te!” Tina a plecat. „Eh, nu fii pesimist. Nimic nu-i pierdut. N-ai decît să-l aduci mîine din nou pe individ încoace.”

„Nu se ştie”, a răspuns Frandl. Presimţea cumva că fabricantul de nasturi va fi găsit chiar în dimineaţa aceea, înecat în rîu?

„Altceva vroiam să discut cu tine. Pe scurt. Am optzeci de ani. Îmi trebuie bioviacul.”

„Şi mai ce?”, a întrebat Joseph Frandl batjocoritor.

Dintr-un salt, moş Ult a fost afară şi a blocat uşa înainte ca el să poată face vreo mişcare. „Ai, înăuntru, hîrtie şi stilou, strigă el. Cînd te vei hotărî, vei concepe o scrisoare în urma căreia să-mi parvină aparatul respectiv. Te descurci tu, eşti băiat deştept. Mda! În ceea ce-o priveşte pe Tina, am eu o variantă mai simplă: i-o plasez cîte unui bogătan, îl taxez, Tina pleacă, îl jupoaie, îl achită şi se-ntoarce. Asta în cazul în care ăla n-o mierleşte singur, din cauza neutronilor Tinei. Tipii ăştia-s sensibili. Dacă eşti băiat cuminte, te iau asociat. Şi, oricum, ai cuvîntul meu că atunci cînd voi avea bioviacul, îţi dau drumul.” Apoi paşii lui s-au îndepărtat.

Frandl s-a trîntit în pat, furios. În primul rînd, n-avea nici o garanţie. Cum îl dăduse în gît pe vremuri, la fel de bine Ult, alias Krantz Jacobbies, putea să i facă felul acum, de îndată ce-ar fi pus mîna pe bioviac. Joseph Frandl a rămas nemişcat, potolindu-şi nervii, apoi a început să se gîndească la modul de a scăpa de acolo.

N-a avut prea mult timp să se gîndească. Cineva umbla la încuietoarea electromagnetică. Uşa s-a deschis şi a intrat Tina. „Eşti liber”, i-a spus. A zîmbit tristă, a părut că face un efort. „Dar înainte... înainte de asta aş vrea să-ţi arăt că nu sînt numai un robot ordinar.” L-a îmbrăţişat, apoi l-a luat de mînă şi l-a condus spre camera ei. „Nici o grijă, moş Ult doarme!” Cîteva zecimi de picofarad, s-a gîndit Frandl. Şi s-a smuls, a îmbrîncit-o în perete şi a fugit.

5.

Pe moş Ult l-au găsit legat de mîini, de picioare şi de un scaun, cu două cabluri de la reţea conectate la o mînă şi la cealaltă. Pe Tina n-au mai găsit-o. Cabaretul a rămas un loc pustiu, evitat de toţi.

6.

Cînd Joseph s-a săturat de plimbare, a urcat în cameră. Uşa era spartă, dar într-un mod cum nu mai văzuse niciodată. În cameră-l aştepta Tina, îmbrăcată, trîntită în pat.

„Tu l-ai omorît pe moş Ult, nu-i aşa?", a întrebat-o.

„Da." S-a justificat. „Era un om rău. Pe tine te-a închis, iar mie voia să-mi modifice din nou capacitatea interstiţială şi să mă dea pe mîinile grăsunului ăluia. Dar tu nu m-ai fi lăsat, nu-i aşa?"

„Nu, draga mea." Trebuia, deocamdată, să fie prevăzător şi să se poarte frumos. „Hai să fugim", i-a mai spus. „Poliţia a şi început să te caute."

O patrulă i-a interceptat la gară. Însă numai după cîteva secunde toţi se aflau prăbuşiţi la pămînt. De-asta trebuia Joseph să fie precaut: nu putea şti de ce era în stare Tina. Nu trebuia să-i dea nici un motiv de îndoială, pentru că era foarte geloasă. Dar şi-a promis ca la prima ocazie să se descotoroseascâ de ea.

Bineînţeles că n-a reuşit. De fapt, nici n-a încercat. Tina a intrat în legătură cu ordinatorul de la el de la serviciu, care avea ochi şi urechi în toate părţile. Lui Frandl, pînă atunci, nu-i fusese nici o dată frică şi nu se ferise de un ordinator.

Uneori, Joseph Frandl îşi aminteşte de vremurile cînd Tina era neînchipuit de tandră, îi scria poezii – să mă vadă acum Jacobbies, ce-ar mai rîde, gîndea el. Toţi prietenii-l invidiau, o curtau pe Tina, unul a vrut odată să o sărute şi s-a ales cu maxilarul rupt, toţi îl întrebau unde se mai află astfel de femei? iar el ridica din umeri şi-şi amintea de moş Ult. Apoi răspundea: „Tina nu-i o femeie adevărată. E doar un simulacru, un robot. Creierul ei e un ordinator".

Tina zîmbea.

„De ce te încăpăţînezi în erezia că ordinatoarele sînt inferioare oamenilor?", l-a întrebat un prieten, odată, cînd erau strînşi mai mulţi, Tina fiind şi ea de faţă. „Eu n-o să cred niciodată că un ordinator poate fi conceput de

un om. Uite, să luăm Computerul nostru. El ne cunoaşte pe toţi, începînd de la numele bunicilor pînă la numărul de la pantofi şi echipa favorită de hochei. Tu poţi? El poate să rezolve în cîteva minute toate integralele din lume. Tu poţi? El ţine minte toate cărţile care s-au scris vreodată. Tu poţi? Cum o să cred că tu, care nu eşti în stare să construieşti nici măcar un creier uman, poţi să concepi un Ordinator?"

„Dar n-am spus că-l pot construi. Dar existau, înainte de război, oameni care construiau calculatoare..."

„Ce nevoie mai aveau să construiască ei calculatoare, dacă erau atît de deştepţi?...", a sărit altul cu gura.

„Uite ce e, a spus primul, în primul rînd că n-ai de unde să ştii ce a fost în război. Ai treizeci şi cinci de ani, deci te-ai născut la aproape zece ani de la sfîrşitul războiului, iar oamenii pe care i-ai cunoscut cînd ai început să pricepi ceva erau copii cînd s-a terminat războiul. Aşa că nu prea ai de unde să ştii ce-a fost înainte de război, în afară de filmele şi cărţile care-au mai rămas. Ai citit Tu în vreo carte că un om ar fi construit un Calculator? Sau, chiar dacă ai citit, de unde ştii dacă este adevărul său nu?"

Tina zîmbea.

„Dar oamenii pot face o mulţime de lucruri pe care nu le pot face calculatoarele. Pot iubi, pot face artă..."

„Şi ce? i s-a replicat. Tina nu te iubeşte? Tina nu scrie poezii? Sau să-l vezi pe Calculatorul nostru ce mai picturi face... S-o luăm invers. Tu ai pictat vreodată? Ai scris ceva? Nu? Nici eu. E trist pentru noi, amice, dar sîntem cu mult inferiori. Ştiu, există oameni care pictează, există oameni care scriu. Dar pune şi tu un tablou vechi care s-a mai păstrat faţă în faţă cu un tablou oarecare al Ordinatorului nostru. Vei vedea că nu suferă comparaţie."

„Spui că oamenii se pot reproduce, l-a luat altul în primire. Tocmai. Un calculator este Unic, Nemuritor, pe cînd un om este ceva efemer şi reproductibil."

„Trebuie să accepţi şi tu ideea că Omul şi întreaga viaţă sînt un experiment al Calculatoarelor, o variantă organică de inteligenţă, ce-i drept, mai limitată. Filozofii spun..."

„Lasă-i pe filozofi, a spus Frandl. Explicaţi-mi atunci unde a fost Tina înainte de război."

„Unde să fie? Pe Pămînt. A umblat printre oameni, dirijîndu-i, controlîndu-le evoluţia, astfel încît să n-ajungă prea puternici."

Tina zîmbea. Frandl s-a dat bătut. Şi-şi aminteşte cum în seara aceea

şi-a cerut iertare Tinei, apoi i-a spus simplu: „Te iubesc.” Ea n-a reacţionat cum s-a aşteptat el, a surîs numai şi l-a mîngîiat uşor pe creştet.

Uneori, Frandl se întrebă ce a însemnat gestul Tinei de a intra în bioviac. Pe zi ce trecea, devenea tot mai curioasă la ce folosea cilindrul acela căptuşit cu plumb în care intra el cînd şi cînd. I-a explicat ce-şi mai amintea şi el, cu monopolii magnetici supergrei şi cu teoria negentropiei. I-a spus de mai multe ori că iradierea cu neutroni a torului de monopoli ar fi provocat recombinarea acestora. Şi totuşi Tina a intrat în bioviac şi a rămas acolo suficient timp pentru ca neutronii emişi de creierul ei de zirconiu să avarieze ireversibil aparatul. Joseph n-a mai putut face nimic pentru ca să-l repună în funcţiune.

Frandl îşi mai aduce aminte cum a început să îmbătrînească incredibil de repede, de parcă viaţa se grăbea să recupereze anii pe care-i smulsese el. O vreme evita să stea un timp mai îndelungat în preajma Tinei, dar a constatat că această măsură n-avea nici un efect. Iar Tina era la fel de afectuoasă, dar descifra în tonul ei, cînd îi vorbea, o nuanţă de milă care-l înfuria. Parcă ar fi vorbit cu un căţel care, îmbătrînind, începea să-şi piardă simţul mirosului. Şi, atunci Joseph Frandl s-a adîncit în studiu, obsedat de ideea să redescopere bioviacul. Pierdea nopţile, uneori acasă, alteori la serviciu, în faţa calculatorului căruia-i dădea din cînd în cînd o problemă fără suficiente date şi se lăsa cu capul pe pupitru şi-l implora: Te rog, te implor, ajută-mă. Şi, pe măsură ce trecea timpul, problema devenea din ce în ce mai complicată şi nu se mai putea concentra, totul i se învîrtea în minte şi răbufnea în rugăciuni neputincioase. Apoi a abandonat şi a început să se roage la toate Computerele din oraş, de fiecare dată cînd ieşea de la slujbă intra într-un automat de rugăciune, pe zi ce trecea devenea tot mai gîrbov şi mai neputincios, într-o seară şi-a amintit că moş Ult i-a spus că Tina e un alt fel de calculator, nu ca toate celelalte, mai deştept probabil, s-a aşezat în genunchi în faţa ei şi a început să se roage. A doua zi Tina a plecat.

Uneori, Frandl îşi aminteşte că s-au împlinit optzeci de ani de la sfîrşitul războiului, oamenii au început din nou să fabrice calculatoare, religia care i-a obsedat atîta a fost abrogată, au reuşit să prelungească media de viaţă la cincizeci de ani şi ceva, femeile tinere pe care le vede pe stradă sînt parcă mai frumoase şi nu mai au figuri de broască, dar el, Joseph Frandl, îşi aminteşte de moş Ult, de cabaretul lui şi de Tina, dansatoarea. Şi se întreabă prin ce colţ de lume o fi trăind acum Tina – pentru că e sigur că trăieşte – şi cu cine.

7.

Frandl e aproape orb şi paralizat.

Uneori îşi mai revine şi poate să se plimbe prin parcul din faţa blocului. Şi vede în jurul lui femei înalte, frumoase, le desluşeşte ca prin ceaţă trăsăturile, şi toate au chipul Tinei. Şi, cînd îşi dă seama de asta, vederea i se întunecă din nou.

Iar Tina care vine de la piaţă trăgînd căruciorul plin, ca şi cea cu un copil în braţe, ca şi Tina care a ieşit la plimbare cu bărbatul mai scund decît ea, trec cu nepăsare, zîmbind, fără să-l observe pe bătrînul cocoşat cu ochii albi care stă nemişcat pe bancă, ţinînd bastonul între picioare ca pe o manşă de avion.

desen de RADU GAVRILESCU